

ti sinna eddimätses piiskopis, katolikko-ustu sadusse perra.

Ni kawa kui Meinhard Saksa-maal olli, jättiwa mitto neist, kea ristitu olliwa, omma usku mahha, lätšiwa Düna-jõe weerde, mõstsiwa henda saäl essi nink lodiwa nida wallale ollewat sest „wastse sündimisse wihtmisses Pühhan Waimun.“ Ne waise ärrapimmestetu henge es tija tol ajal weel mitte, et „ristminne „om üts wessi Jummalä kässun säetu nink „Jummalä Sönnaga ühhendetu, se om: üts „armo täüs ello wessi.“ Meinhardil olli sis jälle wastset waiwa ja tööd, säratsid jälle õigele tele saata. Nelli aastat teggi Meinhard wäs-simata Jssanda tööd, sis temma koli ärra nink matteti sinna kerkute, mes ta essi Jssanda au-wus olli ehitanu ja pühendanu. Ent kui piiskopi-ammet wimate Mia-lina panti, sis wõt-tiwa nemma õnsa piiskopi Meinhardi kolu keh-ha ütten nink mattiwa sedda Mia-lina Tomi-kerkute, kun temma mattusse paik nüüd weel nätta om.

Perran Meinhardi surma lähäteti peake jälle töist piiskopi Saksa-maal. Ent ne per-rantulleja es olle eddimätsse sarnatse. Nemma tahtsewa kül kirjatundja olla, ent es olle õige rah-wa oppaja, panniwa taiwariki innemiste eest kin-ni, es lä essi sisse nink keliwa ka muid sissem-inemast. Miga möda teggiwa henda ne piiskopi suris ilmlikko wallitsejis, nink neide wallitus püsse ennamb 300 ajastaiga. Sel ajal tulli ko Liwlandi ma ülle wäga ränga waino- ja sõa-aja. Saäl olli allati söddimist Wenne-Sure-

würste, Tania, Pola- ja Rootsi-kuningidega. Meie ma sai üttest käest töise kätte, nink eggakõrd risuti, palloteti neid linu ärra, nink mehhe, naise, latse, kes linu sissen olliwa, tappeti, ehk widi wangi. Sis tulli weel monni suur Jum-mala karristus päle, ni kui 1315 aastaga, kui 3 aastat järgi möda fik willi nurme pääl ärrakülmi, nink lätš sis aig ni kallis, hädda ni sures, et mitto tuhhat innemist nälga keliwa, kedda hulgan haudu aeti. Wimate olli woimata fik kooljid mahhamatta. Tulliwa sis soe saa-kaupa mõtsust nink sõiwa kooljid ärra, kea matmata olliwa. Ent oh hirmus kõnnelda, hirmus kuulda! mõnne wannamba tapsewa ja sõiwa essi omme latsi, — nälja perrast. Üts warras podi ülles; õse tulliwa waise innemisse, wöttiwa tedda pu päält mahha nink sõiwa tedda ärra, — nälja perrast. — Tol ajal mas röa wal 4 taalrid, se om: 18 rublid meie rahha perra.

Mitmasuggust hädda ja waiwa pididi ka meie Larto-liin näggema, mes se figewannemb liin Liwlandi maal om. Temma om jo 809 aastat saisnu. Üts Wenne-Suurwürst, nimmega Jurjei Jaroslaw ehhit sedda 1030 aastal nink se liin sai wenne-kelen selle surewürsti perra Jurgewi linas nimmitetus. Wannal ajal olli Larto-linal essi omma piiskop nink nelli kirrikut: Marja, Jani- ja Tomi-nink weel üts wenne-kirik. Söddimisse ajal lätš se liin üt-te käest töise kätte, ni et temma 14 korda om um-breleeritu nink 11 korda wainlaste käest ärra-woetu. Ta olli Wenne-Surewürste wallit-susse al wäga uhke ja rikkas liin. Saksa-ma